

Laba de maimuță

ă luăm familia White, una modestă, dar fericită. O familie relativ fericită. Sunt numai trei: mama, tatăl și fiul. Fiul lucrează la o fabrică din zonă. Poate e supărat că trebuie să-și susțină și părinții, poate îl înfurie nopțile lipsite de sex sau se întreabă cum ar fi o tinerețe fără chefuri și infracțiuni mărunte, poate îl necăjesc anumite beteșuguri provocate prematur de munca pe care o face (genunchiul care îi dă de furcă, nodul dureros de la baza coloanei), deși are abia douăzeci și doi de ani, dar nu zice nici păs. Nu s-a născut nici în locul, nici în vremurile în care fiii își luau rămas-bun de la părinți cu un sărut, își muștrău cu blândețe mama care își ștergea lacrimile cu batista și plecau să-și trăiască viața.

Familia White locuiește într-o căsuță, deși nu e vorba de genul acela de locuință rânduie, cu acoperiș de stuf, la care te gândești de obicei când auzi cuvântul „căsuță“. Stă într-o rână undeva într-o depărtare noroioasă, bătută de vânturi. Familia White n-a prea avut de ales.

Cu toate astea, nu se ciondănesc între ei. Nu le sare țandăra de la micile probleme domestice. Locuința

igrasioasă și înghesuită sau drumul care e impracticabil o jumătate de an din cauza noroiului li se par lucruri inevitabile și se consolează cu vagi idei despre cum ar fi putut să fie și mai rău (deși e greu de spus ce ar însemna „mai rău“). Nu-i auzi niciodată spunând „De ce te-am lăsat să mă aduci aici?“ sau „Nu mai mori odată, ca să scap de-aici?“.

Musafirul care sosește într-o seară ploioasă nu este un străin, nu e tocmai un străin – dar straniu este. E un vechi prieten de-al domnului White, un bărbat care în tinerețe avea (mai mult decât domnul White) o înclinație spre fapte nebunești și sfidătoare. Așa cum se întâmplă cu unii băieți care o caută cu lumânarea, până la urmă s-a înrolat în armată. A fost plecat cu îndatoriri militare mai bine de două decenii, cel mai recent în India. Și-a petrecut ultimii douăzeci de ani cu casca pe cap, taciturn, apărând Imperiul pe tărâmurii scăldate în superstiții, binecuvântări, blesteme și acte de magie neagră, care de regulă sunt înșelătorii, dar din când în când sunt... poate nu neapărat adevărate, dar nici tocmai înșelăciuni.

Musafirul le aduce un cadou: laba retezată a unei maimuțe, care, pretinde el, are puterea de a îndeplini trei dorințe.

Soții White nu prea știu cum să reacționeze la un asemenea dar. Nu că le-ar strica trei dorințe – una singură ar fi să aibă bogății fără număr. Dar zău așa! Chestia asta oribilă și zbârcită, cu degete moarte, maronii-negricioase,

strânse pumn? S-ar părea că vechiul prieten al domnului White și-a pierdut mințile, ceea ce nu e tocmai surprinzător la cineva care a umblat prin locuri stranii și îndepărtate.

Și totuși ar fi nepoliticos să o refuze, nu-i așa?

Domnul White ia în mână laba de maimuță și e uimit și îngrozit când o simte zvâcnind aproape imperceptibil în contact cu palma lui.

Dar, înainte să apuce să țipe, musafirul o înșfacă. Spune cu o voce tremurândă că era pe cale să comită o fărădelege. Nu a fost în stare să scape el însuși de laba de maimuță și s-a gândit că poate să se elibereze oferind-o unei familii sărace și nevinovate...

Soții White îl privesc cu gura căscată. Ce-ar putea spune?

Musafirul le spune că deplânge ziua în care privirea obosită i-a căzut pe laba de maimuță.

Cu un gest de hotărâre dementă, o azvârle în foc.

Domnul White o recuperează la fel de rapid, pârlindu-și vârful degetelor. Comportamentul prietenului lui îl stingherește. Îl asigură că un dar e un dar. Îi spune că a avut dintotdeauna o atracție pentru obiectele exotice și că ele nu se găsesc prea des pe-acolo pe la ei.

Musafirul, tras la față și cu o expresie îngrozită, de șobolan prins în capcană, se îndreaptă împleticindu-se spre ușă. Înainte de a-și lua rămas-bun, îi avertizează pe soții White să nu-i ceară cumva labei de maimuță să le

îndeplinească vreo dorință și îi imploră ca, în cazul în care se simt totuși ispitiți să-i ceară ceva, să își limiteze pe cât posibil dorințele la lucruri de bun-simț.

Și dispare pe ușă. Îl înghit ploaia și noaptea.

Mama și fiul nu întârzie să dea verdictul. Izbucnesc în hohote de râs.

„Dorințe de bun-simț? Te rugăm, dă-ne un fărâș nou? Ești drăguță să ne scapi de gândacii din cămară?”

Domnul White rămâne tăcut. Închide ușa, prin care ploaia năvălește ca un roi de viespi.

Ar putea jura că a simțit cum laba s-a chircit în clipa când i-a fost dată. Dar acum o ține din nou în mână și e inertă ca moartea însăși.

Domnul White abia dacă reușește să bâiguie o explicație nedeslușită în apărarea bietului om:

— A fost vătămat de prea multe lucruri stranii și întunecate, voi nu l-ați cunoscut când eram tineri...

Doamna White înșfacă laba de maimuță, mormăie niște incantații inventate și spune:

— Aș vrea...

Se oprește. Se preface că nu vrea nimic (ea, care spală vasele într-o oală veche de fier și face pe dracu-n patru să scoată foc din lemne ude).

— Aș vrea două sute de lire, spune într-un final, căci două sute de lire e suma pe care o mai datorează pentru căsuță.

Cu două sute de lire, vizuina asta igrasioasă și întunecoasă, cu tavane scunde, ar putea fi a lor.

Ar fi greu de imaginat o dorință mai de bun-simț decât asta.

Nu se întâmplă nimic. Nu apare nici un teanc de bancnote în zaharniță, nu se aude nici un zornăit de monede pe horn.

Se duc cu toții la culcare.

După ce domnul și doamna White s-au instalat sub plapumă, doamna White nu se întreabă – chiar înainte de a adormi – de ce s-a măritat cu un bărbat care avea s-o aducă, după modesta lor nuntă din sat, într-un loc ca ăsta. (Ar fi trebuit oare să-și dea seama atunci când el și-a făcut apariția la ceremonie în costumul mâncat de molii al tatălui său și când a insistat că o trăsură e o cheltuială fără rost?) Domnul White, care are somnul agitat, nu se întreabă în sinea lui, în timp ce se învârte de pe o parte pe alta, încercând să găsească o poziție prielnică somnului, cum de și-a ales o soție atât de lipsită de ambiție și de imaginație. Nu se întreabă de ce i-ar trece prin minte, fie și în glumă, ideea de a fi proprietarii cocioabei ăsteia.

A doua zi, dis-de-dimineată, fiul pleacă la muncă. Spre seară sosește un reprezentant al fabricii ca să-i anunțe pe domnul și doamna White că a avut loc un accident. Fiul lor a fost înhățat de mașină la care lucra, de parcă ar fi fost materia primă a nu știu cărui produs din carne sfârtecătă, așchii de oase și tendoane rupte, din sânge

împroșcat, care s-a făcut într-o clipă, sub ochii celorlalți muncitori, din roșu, negru.

Reprezentantul fabricii etalează cu profesionalism compasiunea cuvenită. Știe că pentru o asemenea pierdere nu există despăgubiri. Dar proprietarii fabricii au totuși obiceiul să despăgubească familiile oamenilor care se întâmplă să fie prinși uneori în mașinării. Nu e mult, știu și ei asta, totuși compania este gata să le ofere părinților băiatului următoarea sumă...

Nu mai e nevoie, desigur, să vă spun care e suma.

Și nici nu trebuie să vă mai spun – în orice caz, nu în detaliu – despre mama înnebunită de durere a băiatului, cea care formulase dorința, despre faptul că într-o seară târzie, la câteva zile după ce tot ce mai rămăsese din fiul ei a fost închis într-un coșciug (cadavrul nu a fost expus), iar coșciugul a fost îngropat în cimitirul plin de buruieni, femeia ia laba de maimuță și strigă în camera goală, în zgomotul ploii de afară:

— Adu-l înapoi.

Nu se întâmplă nimic.

Nu se întâmplă nimic imediat.

Durează câteva ore până când soții White, care de-acum se duseseră la culcare, aud zgomotul pașilor care se apropie de afară. Dar nu le ia decât câteva secunde ca să-și dea seama că pașii au o încetineală calculată, par că se târșăie, ca și cum înaintează fără ca talpa ghetei să se ridice de la pământ, așa că fiecare pas e un chin, o